

Steenbreker van het jaar 2025

*Categorie Bewonersinitiatief
Operatie Steenbreek
Dieren-West*

steenbreek.nl

Stichting Steenbreek is met de jaarlijkse verkiezing Steenbreker van het Jaar op zoek naar inspirerende initiatieven die bijdragen aan bevordering van de biodiversiteit, klimaatadaptatie, een gezonde leefomgeving en bijdragen aan de sociale cohesie in de buurt. Ofwel projecten die illustreren waar Steenbreek voor staat. Deze projecten dienen als inspiratie en voorbeeld voor anderen.

De jury van de Steenbreker van het Jaar bestaat uit professionals met allemaal hun eigen specialisme en kennis.

- Margot Ribberink
Voorzitter jury
- Robert Graat
Staatsbosbeheer
- Ans Hobbelink
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- Henk Kuijpers
Stadswerk
- Linda Ijmer
IVN Natuureducatie
- Wendy Bakker
Gemeente Rijswijk
- Ben Roeterd
Gemeente Voorst
- Rob Wolters
Nature For Health foundation

Zowel initiatieven die spelen op het niveau van de straat of de wijk, als op niveau van dorp en stad kunnen meedingen aan deze verkiezing. Dit kan van een gemeente zelf zijn maar ook van een buurtvereniging, wijkorganisatie, corporatie, ondernemer of inwoner. Na jaren is besloten om de naam Steenbreektrofee te wijzigen in Steenbreker van het Jaar. Want overal in Nederland zijn Steenbrekers actief met de mooiste initiatieven om hun buurt een beetje gezelliger, groener én gezonder te maken. Vanwege het 10-jarig bestaan van Stichting Steenbreek waren dit jaar inzendingen vanuit alle gemeenten van Nederland van harte welkom.

De jury heeft uit alle inzendingen vijf projecten genomineerd waaronder het project Operatie Steenbreek Dieren-West. Maandag 23 juni 2025 ging de jury tijdens een digitaal overleg nog wat dieper in gesprek met de initiatiefnemer(s) om te komen tot een eindoordeel.

Het project

Sinds 2021 wordt ieder jaar Operatie Steenbreek in de wijk Dieren-West georganiseerd. Wijkbewoners kunnen zich jaarlijks in maart opgeven. Zij krijgen dan in april een tuinbezoek en advies over het vergroenen van hun tuin en dak, het verhogen van de biodiversiteit en het nut van afkoppelen. Daarna gaan deelnemers in mei zelf aan de slag. Ze worden wel geholpen met de afvoer van tegels en geel zand en aanvoer van tuinaarde. En om regenwater af te koppelen van de riolering en te infiltreren in de tuin worden putten en drains beschikbaar gesteld. Daarnaast worden 'nectarkroegen' uitgereikt, een doosje met daarin inheemse biologische plantjes en vogel- en vleermuiskastjes. Verder wordt korting gegeven op een groen dak. Via een whatsapp groep en jaarlijkse wandelexcursie langs de tuinen, samen met oud deelnemers, wordt ervaring en inspiratie uitgewisseld. Deelnemers helpen elkaar bij de uitvoering.

Van 2021 t/m 2025 hebben zo'n 120 wijkbewoners meegedaan. Zo'n 1.000 m2 aan stenen zijn afgevoerd, zo'n 1.400 m2 aan dakoppervlak is afgekoppeld, 417 m2 groen dak is aangelegd en de wijk is zo'n 118 nestkastjes voor vogels en vleermuizen rijker. Door de uitgevoerde maatregelen is de wijk groener, biodiverser en klimaatbestendiger geworden. De tuinen met 'nectarkroegen' maken onderdeel uit van het Bijenlint Dieren en versterken het leefgebied van de wilde bij.

Operatie Steenbreek Dieren-West wordt georganiseerd door een team van drie wijkbewoners. In samenwerking met gemeente Rheden, Bijenlint Dieren, Wijkvereniging Dieren-West en Meer Groene Daken. Door het uitvoeren van communicatie-acties, gezamenlijke activiteiten, jaarlijkse excursie en de whatsapp inspiratie-groep is de sociale cohesie én de bewustwording over groen, klimaat en biodiversiteit in de wijk toegenomen. Er is een ware groene community ontstaan!

Steenbreek waardeert

De jury heeft veel bewondering voor het aanstekelijk enthousiasme waarmee slechts drie bewoners samen al jaren zorgen voor het vergroenen van hun wijk. De bewoners gaan zelf in gesprek met hun buurtbewoners. Als luisterend oor om te weten wat er leeft in de wijk maar ook met advies voor het vergroenen van eigen tuinen. Ieder jaar nemen weer nieuwe mensen deel en sommige bewoners doen vaker mee. En als de gemeente bijdraagt in het werk en kosten, dan wordt de keuze voor bewoners om te vergroenen ook makkelijker gemaakt. Het enthousiasme werkt aanstekelijk, zeker omdat bewoners zelf ervaren dat het straatbeeld steeds gezelliger aan het worden is. Ook het onderling contact in de buurt is verbeterd.

De jury is onder de indruk van de complete aanpak met bijzonder veel aandacht voor het verbeteren van de biodiversiteit. Dit alles in goede samenwerking met de vrijwilligers van Bijenlint Dieren. De 62 nectarkroegen vormen samen met de bloemrijke terreinen en insectenhôtels een bijenlint en dragen bij aan het verbeteren van het leefgebied van de wilde bij.

Operatie Steenbreek Dieren-West wordt al zo'n 5 jaar jaarrond georganiseerd door vrijwilligers. Ieder jaar wordt geëvalueerd en bijgestuurd waardoor de organisatie nu handige draaiboeken heeft die desgewenst kunnen worden gedeeld met initiatieven in andere wijken of plaatsen. De aanstichter van de groene golf in Dieren-West is bewoner Marc van der Burght die ook zakelijk ervaring heeft met het opzetten van wijkinitiatieven. Marc voelde een noodzaak om duurzamer met zijn leefomgeving om te gaan. Operatie Steenbreek Dieren-West laat zien dat met heel veel kleine stapjes een groots resultaat bereikt kan worden. Toch ziet Marc nog overal in zijn wijk stenen tuinen en nieuwe aanvoer van tegels. Er is dus nog meer te winnen.

Steenbreek adviseert

Het is begrijpelijk dat afgelopen jaren is gekozen om bewoners te helpen die zichzelf hebben aangemeld. Tot op heden is niet geflyerd of aangebeld bij bewoners met versteende voortuinen. Soms een bewuste keuze vanuit de gedachte van weinig onderhoud. Maar er kan natuurlijk een andere reden zijn. Mogelijk wonen daar alleenstaanden, eenoudergezinnen, ouderen, bewoners met lagere inkomens, schulden of gezondheidsproblemen. Ze hebben vaak al genoeg aan hun hoofd en misschien schrikt zelf aan de slag gaan wel af. Meer groen heeft een positief effect op de gezondheid van bewoners. Een groene omgeving is fijn thuiskomen en dat verdient iedereen. Wellicht is het mogelijk om samen met gemeente, woningbouwcorporatie of welzijnsorganisatie een keer een actie te organiseren waarbij deze bewoners extra worden ontzorgd. Of zijn oud-deelnemers bereid om zo nu en dan mee te helpen bij noodzakelijk onderhoud.

Steenbreek concludeert

De jury concludeert dat Operatie Steenbreek Dieren-West een prachtig samenspel is waarbij de energie van onderop goed wordt benut. Een zeer geslaagde Steenbreek actie op alle fronten. De schoonheid zit in het jaarrond verbinden van bewoners door bewoners en het gezamenlijk eigenaarschap. Heel veel kleine projecten bij elkaar zorgen uiteindelijk ook voor het vergroenen van de buurt. Een werkwijze die volledig aansluit bij het gedachtegoed van Stichting Steenbreek.

Gemeente en bewoners hebben elkaar nodig. Met het enthousiasme vanuit dit team gaat het zeker goedkomen. En al helemaal wanneer de kennis wordt gedeeld met andere bewonersinitiatieven en het samenspel tussen bewoners en gemeente goed blijft verlopen. Samen bereik je meer. Operatie Steenbreek Dieren-West is zeer inspirerend en daarom genomineerd voor de Steenbreker van het Jaar 2025!

Namens de jury

Margot Ribberink
Voorzitter

